

Радни материјал за ученике 3.5

Појам заједничког добра: обележје демократије и диктатуре

*La multitude qui ne se réduit pas à l'unité est confusion;
l'unité qui ne dépend pas de la multitude est tyrannie.*

[Разноликост која се не може свести на јединство је конфузија; јединство које занемарује разноликост је тиранија.]

Блез Паскал (1623-62.)

Преговарање о заједничком добру у плуралистичким демократијама	Наметање заједничког добра у ауторитарној владавини и диктатури
	
<p>У плуралистичким демократијама, о заједничком добру се преговара и за њега се бори. Нико унапред не зна резултат (АВ?). То често подразумева покушај и грешку, па се одлуке могу, а понекад и морају, исправити. Политика је процес колективног учења кроз противречне дебате; на крају мора бити донета одлука.</p>	<p>В1: божанском спознајом или научном анализом (на пр. марксизам–лењинизам) заједничко добро се може објективно дефинисати. Само владајућа елита је за то способна (В2!). Заједничко добро оправдава сва средства, укључујући силу, да би се савладао отпор и супротстављање (X). Критичари “В1” или “В2!” се проглашавају непријатељима.</p>
<p>У плуралистичким демократијама, групе промовишу различите циљеве, интересе и вредности (циљеви А и Б). Свака група се залаже за своје циљеве (а1, а2, б1, б2), покушавајући да утиче на коначну одлуку у своју корист (ААВ? – ВВА?). Плурализам подстиче такмичење и борбу мишљења. Слободни медији подржавају жустре расправе.</p>	<p>У диктатурама, групе или појединци који промовишу неку алтернативу или износе критику бивају ућуткани (симбол X). Право на учествовање даје се само присталицама режима. Медији се цензуришу. Владар одлучује који проблеми, интереси или циљеви постају део политичког програма.</p>
<p>Борба мишљења се сматра нужном и продуктивном да би се постигао договор и компромис. Одлуке подлежу критичком преиспитивању.</p>	<p>Јединство намеће и унапред дефинише владар. Сматра се да борба мишљења изазива несклад и опасна је, јер се тешко контролише.</p>